

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

BENIZELOY 55, 65403 KABALA
ΤΗΛ.: 2510 222942, FAX: 2510 231505
E-mail: geoteeam@otenet.gr
Web site: www.geotee-anmak.gr
Πληροφορίες: Αμπελίδης Θεόδωρος

Καβάλα, 12-01-2015

Αριθ. Πρωτ: 32

Προς: Περιφερειάρχη Α.Μ.Θ.
Κ. Παυλίδη Γεώργιο

Κοιν.: -Δ.Σ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
-Παραρτήματα ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
-Μέλη του Παραρτήματος

Θέμα: «Κατάθεση υπομνήματος για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα των ΠΕ Καβάλας και Δράμας και της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης γενικότερα»

Αξιότιμε κ. Περιφερειάρχη,

Με την ευκαιρία της επίσκεψής μας στο γραφείο σας στην Κομοτηνή, επιθυμούμε να σας ενημερώσουμε για τα προβλήματα του πρωτογενή τομέα των ΠΕ Καβάλας και Δράμας, της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης γενικότερα και των Γεωτεχνικών που ζουν και εργάζονται σε αυτήν. Το Παράρτημα μας ως ο θεσμοθετημένος σύμβουλος της πολιτείας (Ν.1474/1984) σε θέματα πρωτογενούς παραγωγής και προστασίας περιβάλλοντος, θεωρεί τιμητική την ευκαιρία αυτή της συνάντησης μαζί σας και παράλληλα χρέος του να σας υποβάλλει τα προβλήματα και τις προτάσεις του για την επίλυσή τους, καθώς και άλλες προτάσεις που θα προάγουν την ανάπτυξη της περιοχής μας γενικότερα.

Πολλά από αυτά που θα αναφερθούν παρακάτω αφορούν κατά κύριο λόγο θέματα αρμοδιότητας Περιφέρειας Α.Μ.Θ., ή ακόμα θέματα στα οποία η Περιφέρεια μας μπορεί να συμβάλει στην επίλυση τους, συντονίζοντας και συνεργαζόμενη με τα άλλα συναρμόδια Υπουργεία, με την Τοπική Αυτοδιοίκηση Α΄ και Β΄ βαθμού καθώς και με άλλους φορείς δημόσιους και ιδιωτικούς. Σε κάθε περίπτωση θέλουμε να γνωρίζετε ότι τόσο η συνδρομή η δική μας, όσο και των γεωτεχνικών που υπηρετούν τον πρωτογενή τομέα, σε κάθε θετική σας προσπάθεια είναι εκ των προτέρων δεδομένη. Άλλωστε είναι πλέον από όλους παραδεκτό το γεγονός ότι ο πρωτογενής τομέας της οικονομίας μαζί με το τουρισμό είναι οι δύο μοχλοί εξόδου της χώρας μας από την οικονομική κρίση.

Ακολουθεί αναλυτικό υπόμνημα και παραμένουμε στη διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή πληροφορία. Επίσης για πολλά επιμέρους θέματα έχουμε και αναλυτική τεκμηρίωση και είναι στη διάθεση σας αν το επιθυμείτε.

Ο Πρόεδρος της Δ.Ε.
του ΓΕΩΤΕ.Ε.
Ανατολικής Μακεδονίας

Ζαφείρης Μυστακίδης

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΜΑΣ

Η Περιφέρεια Α.Μ.Θ. είναι μια περιφέρεια που βασίζεται σε μεγάλο βαθμό την ανάπτυξη της στην ανάπτυξη του πρωτογενούς της τομέα και στον άμεσα εξαρτώμενο από αυτόν δευτερογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας. Τα προβλήματα όμως που τον απασχολούν δεν λείπουν και δεν έχουν εξαλειφθεί, ενώ συνεχώς ανακύπτουν νέα τα οποία πλέον αντιμετωπίζονται δυσκολότερα λόγω και της γενικότερης οικονομικής δυσπραγίας που επέφερε η οικονομική κρίση. Όμως αν θέλουμε ο πρωτογενής τομέας της Περιφέρειας μας να παραμείνει η ατμομηχανή ανάπτυξης της Περιφέρειας μας θα πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή στα προβλήματα που αντιμετωπίζει. **Παρακάτω παραθέτουμε τα κυριότερα από αυτά, θα προτείνουμε δράσεις και παρεμβάσεις γενικότερες (θεσμικού και μη χαρακτήρα) καθώς και συγκεκριμένα έργα που πρέπει να γίνουν ώστε να λυθούν όλα αυτά και να προαχθεί γενικότερα η ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα της περιφέρειας μας και να βελτιωθεί το εισόδημα όσων απασχολούνται σε αυτόν.** Τα περισσότερα θέματα που αναφέρουμε παρακάτω αφορούν όλη την Περιφέρεια ΑΜΘ, αλλά όταν παρακάτω γίνεται αναφορά για συγκεκριμένες παρεμβάσεις, αυτές αφορούν κυρίως τις Π.Ε. Καβάλας και Δράμας που ανήκουν στο Παράρτημα μας.

Οι παρεμβάσεις οι δράσεις και τα έργα της Περιφέρειας Α.Μ.Θ. (λόγω και των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάστηκαν με τον Καλλικράτη) θα πρέπει σε γενικές γραμμές να κατευθύνονται στους παρακάτω τομείς:

- 1) Γεωργίας, Κτηνοτροφίας, Μελισσοκομίας και Δασών.
- 2) Σε θέματα ορυκτού πλούτου.
- 3) Σε θέματα αλιείας (θαλάσσιων και εσωτερικών υδάτων).
- 4) Σε θέματα διαχείρισης περιβάλλοντος (φυσικού, δασικού, αγροτικού, θαλάσσιου αλλά και αστικού). Στον τομέα αυτό θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο θέμα της ποιότητας των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων ως προς την αξιοπιστία και την πληρότητα τους. Η πληρότητα αυτή θα εξασφαλίσει άμεσα η έμμεσα την επιτυχία όλων των παρεμβάσεων που αυτές πραγματεύονται. Είναι ένα θέμα που πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα διότι πολλές από αυτές εγκρίνονται από το Π.Σ. της Α.Μ.Θ.
- 5) Σε θέματα έργων υποδομής (Εγγείων Βελτιώσεων, Δασοτεχνικών έργων, ευρύτερων έργων υποδομής).
- 6) Σε λειτουργικά προβλήματα Γεωτεχνικών Δημοσίων Υπηρεσιών της Περιφέρειας ή του ΥΠΑΑΤ (ελλείψεις προσωπικού, πόρων κ.λ.π. που αντιμετωπίζουν πολλές

υπηρεσίες όπως λ.χ. τα κτηνιατρικά εργαστήρια και τα κτηνιατρεία). Οι ελλείψεις αυτές έχουν άμεσο αντίκτυπο στον πρωτογενή τομέα και στην αποτελεσματικότητα του έργου της Περιφέρειας.

- 7) Σε θέματα εκπαίδευσης για γεωργικά, περιβαλλοντικά και άλλα συναφή πεδία. Αυτή η δράση είναι απαραίτητη στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης καλλιεργειών και των έργων του αναδασμού που προτείνουμε παρακάτω.
- 8) Σε θέματα ασφάλειας τροφίμων, αλλά και στα θέματα των μεταλλαγμένων τροφίμων. Ενίσχυση των συννοσηκών μηχανισμών ελέγχου για να ενισχυθεί η προστασία και η ασφάλεια των πολιτών όχι μόνο της περιφέρειας μας, αλλά επειδή η Περιφέρεια Α.Μ.Θ. είναι πύλη εισόδου της χώρας μας και ολόκληρης της Ελλάδας.
- 9) Σε θέματα άσκησης ευρύτερης αγροτικής πολιτικής και περιφερειακής ανάπτυξης.
- 10) Σε θέματα ορθολογικής διαχείρισης υδάτινων και εδαφικών πόρων.
- 11) Σε θέματα διερεύνησης και μελέτης αγορών, πρόβλεψης τιμών, προώθησης προϊόντων κ.λπ..
- 12) Σε θέματα χάραξης αλλά και εφαρμογής της αγροτικής πολιτικής στα πλαίσια της ΚΑΠ, του ΠΟΕ και των ΚΟΑ.
- 13) Σε θέματα υλοποίησης ευρωπαϊκών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών, αλλά και προετοιμασίας εφαρμογής της νέας ΚΑΠ 2015 – 2020 και του Νέου ΕΣΠΑ.
- 14) Σε θέματα ανάδειξης των ιδιομορφιών και αξιοποίησης των χαρακτηριστικών και των πλεονεκτημάτων συγκεκριμένων περιοχών των Π.Ε. της Περιφέρειας μας.
- 15) Σε θέματα που αφορούν τους θεσμούς των Οργανώσεων Παραγωγών και των Διεπαγγελματικών Οργανώσεων που εισήγαγε η Ε.Ε..
- 16) Στο πρόβλημα της εισαγωγής παράνομων γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων από τις πύλες εισόδου της περιφέρειας μας.
- 17) Ανάδειξη του προβλήματος της έλλειψης που θα δημιουργηθεί με τη διαγραφή των περισσότερων γεωργικών φαρμάκων από τη γκάμα των προϊόντων λόγω μεθοδεύσεων στην Ε.Ε και των επιπτώσεων που θα έχει αυτή η έλλειψη, οι οποίες ήδη γίνονται εμφανείς από τα έντονα φυτοπαθολογικά και εντομολογικά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε.

Και σε πολλούς άλλους τομείς που η οικονομία του χώρου δεν μας επιτρέπει να επεκταθούμε.

1. ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

- **Διόρθωση οργανογραμμάτων της Περιφέρειας** ώστε να μην παραγκωνίζονται σημαντικά Γεωτεχνικά αντικείμενα, όπως αυτά των Εγγείων Βελτιώσεων (ανασύσταση της υπηρεσίας) για να μπορούν να υλοποιούνται και να παρακολουθούνται καλύτερα τα εγγειοβελτιωτικά έργα.
- **Η επανασύσταση της Δ/σης Κτηνιατρικής ανά νομό με ταυτόχρονη στελέχωση της.** Την φετινή χρονιά γινόμαστε μάρτυρες επανειλημμένων επιδημιών που πλήττουν την ζωική παραγωγή της περιφέρειας μας και την οικονομική επιβίωση των κτηνοτρόφων μας. Με την ανασύσταση και την ενίσχυση σε προσωπικό της υπηρεσίας θα μπορέσουν να αντιμετωπιστούν καλύτερα οι επιδημίες που παρουσιάζονται στο ζωικό μας κεφάλαιο, θα διασφαλιστεί η ασφάλεια των καταναλωτών και η συνέχιση της παραγωγής αναγνωρισμένων και κατοχυρωμένων Εθνικών μας προϊόντων όπως είναι η Ελληνική φέτα που αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε κίνδυνο.
- Δεν γίνεται να εφαρμοστούν τα Ευρωπαϊκά και τα Εθνικά προγράμματα στη Γεωργία με τους Γεωτεχνικούς στις δημόσιες υπηρεσίες (και της Περιφέρειας) να έχουν μόνο 60 ημέρες εκτός έδρας κατά έτος. Πώς θα κάνουν ελέγχους, επιθεωρήσεις και ότι άλλο προβλέπεται από τα προγράμματα; Πως θα συμβουλεύουν δωρεάν τους αγρότες και θα βρίσκουν λύσεις στα προβλήματα τους μέσα από τα γραφεία; **Οι Γεωτεχνικοί θα πρέπει να είναι έξω και δίπλα στον Αγρότη και όχι μόνιμα κλεισμένοι μέσα στα γραφεία.**
- Να δημιουργηθούν **συμβουλευτικά όργανα ή γραφεία από την Περιφέρεια με τη μορφή ενός αγροτικού ΚΕΠ**, όπου θα δίνουν πρακτικές συμβουλές και οδηγίες προς τους αγρότες- επιχειρηματίες για τις ευκαιρίες που υπάρχουν στον αγροτικό τομέα και για τα προγράμματα που τρέχουν. Θα κινούν διαδικασίες όπως στα κανονικά ΚΕΠ (αιτήσεις, πιστοποιητικά, μητρώο αγροτών, ΟΠΕΚΕΠΕ, κ.α. για αγροτική χρήση). Επίσης θα ενημερώνουν τους αγρότες για νέες καλλιέργειες, θα διοργανώνουν ενημερωτικές ημερίδες και θα δίνουν συμβουλές για τη μείωση του κόστους παραγωγής κ.α. θέματα που τους αφορούν.
- **Υποστελέχωση των υπηρεσιών της Περιφέρειας με Γεωτεχνικούς** που καλούνται να εφαρμόσουν τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης, να ενημερώσουν τους αγρότες για κάθε θέμα που τους αφορά και να συνδράμουν στη λύση των προβλημάτων τους και ότι άλλο χρειαστούν. Πρέπει παρά την οικονομική κρίση να γίνουν προσλήψεις όπου υπάρχουν ανάγκες, διότι αυτές οι προσλήψεις θα έχουν

οικονομικό όφελος για τους αγρότες και τη χώρα μας. Παράλληλα όμως θα πρέπει να γίνει επαναπροσδιορισμός του ρόλου του γεωτεχνικού, κυρίως στις δημόσιες υπηρεσίες στον άξονα : **“ασφαλή και υγιεινά τρόφιμα για τον καταναλωτή”** και όχι αποκλειστικά και μόνο στην αύξηση του γεωργικού εισοδήματος.

- **Η περιφέρεια μας θα πρέπει να πιέσει για την αύξηση των διαθέσιμων κονδυλίων σε προγράμματα του ΥΠΑΑΤ με μεγάλη απήχηση στους αγρότες μας.** Συγκεκριμένα υπάρχει ανάγκη τέτοιας παρέμβασης στο πρόγραμμα των Νέων Γεωργών για την Περιφέρειας μας όπου τα διατιθέμενα κονδύλια δεν επαρκούν και θα πρέπει να εξευρεθούν νέα, ώστε να καλυφθούν όλες οι αιτήσεις ενίσχυσης.
- **Παράνομες και παράτυπες εισαγωγές Φυτοφαρμάκων, Κτηνιατρικών Φαρμάκων και Λιπασμάτων, ακόμα και απαγορευμένων** από όμορες χώρες (Εξοχή – Ορμένιο, Βουλγαρία - Τουρκία κ.α.) στα σημεία εισόδου της περιφέρειας μας. Αυτές εγκυμονούν κινδύνους για το περιβάλλον, τις εξαγωγές αγροτικών προϊόντων, απώλεια φορολογικών εσόδων, επιπτώσεις στη δημόσια υγεία κ.α.. Παράλληλα θα πρέπει να υπάρξει **προστασία της παραγωγής των Κτηνοτρόφων μας από τις παράνομες Ελληνοποιήσεις Αμνοεριφίων και Βοοειδών από τρίτες χώρες.** Και στις 2 περιπτώσεις θα πρέπει να εντατικοποιηθούν οι έλεγχοι από την Περιφέρεια και τις κατά τόπους υπηρεσίες ΔΑΟΚ των Π.Ε. δίνοντας έμφαση στα σημεία εισόδου. Εδώ δεν θα πρέπει να παραλείψουμε τη λήψη μέτρων από μέρους της Περιφέρειας για τη διασφάλιση των ελέγχων και των ελεγκτικών οργάνων λόγω προηγούμενης εμπειρίας και φαινομένων που παρατηρήθηκαν στο παρελθόν (απειλές, εξυβρίσεις υπαλλήλων των ΔΑΟΚ κ.λ.π.). Στα μέτρα αυτά θα μπορούσε να περιληφθεί και η παρουσία αστυνομικών (ή και φορολογικών) οργάνων κατά τη διενέργεια των ελέγχων από υπαλλήλους των κατά τόπους ΔΑΟΚ.
- **Αξιοποίηση της εφαρμοσμένης έρευνας σε τοπικό επίπεδο** ως εργαλείου κατάκτησης νέας γνώσης που με την εφαρμογή της από το προσωπικό της Περιφέρειας θα συμβάλει τα μέγιστα στην πρόοδο του πρωτογενούς τομέα (συνεργασία με ΙΝΑΛΕ, Α.Π.Θ, Γεωτεχνικές σχολές του ΔΠΘ κ.α.).
- **Χρειάζεται ενίσχυση από την Περιφέρεια, θεσμική και οικονομική όλων των Τ.Ο.Ε.Β.** για να μπορέσουν να συντηρήσουν και να λειτουργήσουν τα αρδευτικά δίκτυα που διαχειρίζονται, τα οποία έχουν εγκαταλειφθεί στην τύχη τους με τον Καλλικράτη και υπόκεινται σε φθορές και καθημερινές κλοπές. Πόροι μπορούν να βρεθούν για αυτό το σκοπό μέσω του νέου ΕΣΠΑ.
- **Εφαρμογή στον ΕΛΓΑ ενός πλαισίου έγκαιρων και δίκαιων αποζημιώσεων** για τους αγρότες και κτηνοτρόφους μας ώστε να μην χαθεί η εμπιστοσύνη τους στον

Οργανισμό. Αυτοσκοπός δεν θα πρέπει να είναι η εξοικονόμηση πόρων για τον Οργανισμό. Η Περιφέρεια με τις Γεωργικές υπηρεσίες της μπορεί να βοηθήσει ενεργά προς αυτή την κατεύθυνση συντάσσοντας σχετικές μελέτες τεκμηρίωσης και απογραφής ζημιών.

- Θα πρέπει εκτός της ασφάλισης της παραγωγής να εισαχθεί και ένας **κλάδος ασφάλισης του φυτικού κεφαλαίου και των υποδομών των αγροτών μας** από κάθε είδους ζημιές. Διότι το υπάρχον πλαίσιο που λειτουργούν τα ΠΣΕΑ δεν είναι δίκαιο και στην ουσία δεν παρέχονται επ' ουδενί αποζημιώσεις στους αγρότες, απλά κάποιες μικρές ενισχύσεις υπό αυστηρές όμως προϋποθέσεις. Η Περιφέρεια μας πιέζοντας την κεντρική εξουσία να προχωρήσει προς αυτή την κατεύθυνση.
- Στη **λίμνες και στα ποτάμια μας θα πρέπει να ελεγχθεί η ανεξέλεγκτη και λαθραία αλιεία** από πολίτες της γειτονικής χώρας η οποία προκαλεί μεγάλη ζημιά στο οικοσύστημα και ρύπανση αυτού. Η Περιφέρεια θα πρέπει με εντατικούς ελέγχους να περιορίσει αυτό το φαινόμενο συνεχίζοντας να βάζει κανόνες και χρονικούς περιορισμούς με καθορισμό των θέσεων αλιείας και την πληρωμή από τους ψαράδες αυτούς σχετικού παράβολου για την έκδοση άδειας.
- **Λήψη μέτρων με την μορφή αποζημιώσεων για την απώλεια εισοδήματος των αλιέων** εξαιτίας: α) των ζημιών που υφίστανται από το εποχιακό φυτοπλαγκτόν που εμφανίζεται περιοδικά στο Β. Αιγαίο, καθώς και από τα προστατευόμενα θαλάσσια είδη όπως δελφίνια, φώκιες, χελώνες κ.α. τα οποία πολύ συχνά καταστρέφουν τα αλιευτικά εργαλεία κυρίως των παράκτιων αλιέων β) της σαρωτικής επέλασης των Κορμοράνων και άλλων ιχθυοφάγων πτηνών αλλά και άγριων ζώων όπως οι Βίδρες στις λιμνοθάλασσες της περιοχής με αποτέλεσμα να πλήττονται οι εκεί αλιείς.
- Μείωση της ψαλίδας των τιμών μεταξύ Αγρότη – Παραγωγού και Καταναλωτή. Πέραν των έργων που σας αναφέρουμε παρακάτω **θα μπορούσε να δημιουργηθεί μια λαϊκή αγορά αγροτών (Farmers Market)** και σε άλλα αστικά κέντρα, στα πρότυπα υπάρχουσών ανάλογων αγορών στη Δράμα και αλλού. Σε αυτές τις αγορές θα μπορούν μόνο οι αγρότες να πωλούν τα προϊόντα τους απευθείας στους καταναλωτές χωρίς την ύπαρξη μεσαζόντων προς όφελος των ιδίων και των καταναλωτών. Οι αγορές αυτές θα υλοποιούνται σε χώρους που θα πληρούν τις κατάλληλες προδιαγραφές υγιεινής και ασφάλειας.
- **Χωροταξικός σχεδιασμός για χρήσεις γης** σε επίπεδο Περιφέρειας. Έτσι ώστε να μην υπάρχει σύγχυση με τον ορισμό της χρήσης γης και να διαφυλαχθούν οι υψηλής παραγωγικότητας αγροτικές εκτάσεις από την υποβάθμιση τους και τη χρησιμοποίησή τους σε μη γεωργικές χρήσεις. Πιο συγκεκριμένα με την βοήθεια του εδαφολογικού

χάρτη και σύγχρονων συστημάτων γεωγραφικών πληροφοριών (GIS), μπορεί να γίνει ένα ψηφιοποιημένος χωροταξικός σχεδιασμός χρήσεων γης που θα προστατεύει τις παραγωγικές και υψηλής γεωργικής αξίας εκτάσεις, ενώ ταυτόχρονα θα έχει καταγεγραμμένες όλες τις υπάρχουσες δραστηριότητες ώστε να διευκολύνεται έτσι και η αδειοδότηση νέων. Κάποια παρόμοια εφαρμογή έχει φτιάξει διαδικτυακά η Π.Ε. Δράμας και είναι διαθέσιμη σε κάθε πολίτη.

- **Αντιμετώπιση σε μόνιμη βάση του φαινομένου της καύσης των καλαμιών στα Τενάγη Φιλίππων.** Θα πρέπει από τις υπηρεσίες της Περιφέρειας να εφαρμοστεί ένα ανάλογο πρόγραμμα με αυτό που εφαρμόστηκε από όλους τους φορείς της Καβάλας και της Δράμας με επικεφαλή και συντονιστή το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. Αν. Μακεδονίας (ΔΑΟΚ, Πυροσβεστικές υπηρεσίες, Δήμοι, ΟΠΕΚΕΠΕ κ.α.) και είχε μεγάλη επιτυχία στην καταπολέμηση αυτής της εγκληματικής πρακτικής από τους αγρότες.
- **Προγράμματα ενίσχυσης συμβολοιακής γεωργίας – κτηνοτροφίας, προγράμματα έκδοσης φυλλαδίων και προβολής** μέσω του διαδικτύου τοπικών παραδοσιακών συνταγών που θα προβάλουν εμμέσως και τα προϊόντα μας, **προγράμματα ανάπτυξης ηλεκτρονικού εμπορίου** αγροτικής παραγωγής (ιστοσελίδες πώλησης).
- **Μείωση του μεγάλου ανοίγματος της ψαλίδας τιμών μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή.** Αυτή η ψαλίδα τιμών μειώνει δραστικά το γεωργικό εισόδημα αλλά και το εισόδημα των καταναλωτών, αποφέροντας παράλληλα μεγάλα κέρδη για τους μεσάζοντες. Σε επίπεδο όμως περιφέρειας πέραν των απευθείας συμφωνιών που θα πρέπει να επιδιώξει και να επιτύχει η Περιφέρεια μεταξύ παραγωγικών φορέων και τελικών μεταπωλητών, μπορεί να αξιοποιήσει και τον θεσμό των δημοπρατηρίων γεωργικών προϊόντων που ήδη προωθεί και σκοπεύει να υλοποιήσει η Περιφέρεια ΑΜΘ. Επιπλέον χρειάζεται οργάνωση και εκπαίδευση των παραγωγών με στόχο τη δημιουργία σχημάτων συνεργασίας (ομάδες, συνεταιρισμοί, νομικά πρόσωπα) έτσι ώστε να οδηγηθούμε σε δημιουργία μικρών επιχειρήσεων. Ένας άλλος τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος θα μπορούσε να είναι η παροχή διεξόδων προς τους παραγωγούς ώστε να πωλούν απευθείας τα προϊόντα τους στον καταναλωτή με τις Farmers market. Κάτι ακόμα πρωτοπόρο θα μπορούσε να γίνει και στο γάλα, προϊόν πρώτης ανάγκης, με πολύ μεγάλη κατανάλωση και με πολύ μεγάλη επίσης ψαλίδα τιμής μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή. Στην περίπτωση αυτή πιλοτικά από την Περιφέρεια θα μπορούσαν να εγκατασταθούν σε συνεργασία με τους κτηνοτρόφους αυτόματοι πωλητές γάλακτος όπου κάθε παραγωγός θα πουλά το δικό του γάλα απευθείας στον καταναλωτή.

- **Εξεύρεση χρηματοδοτικών εργαλείων από την Περιφέρεια για την κάλυψη των αναγκών χρηματοδότησης τόσο των αγροτών όσο και των κτηνοτρόφων** στα πλαίσια της υπάρχουσας οικονομικής στενότητας και των προβλημάτων που υπάρχουν. Αναμένεται να υπάρξει και ήδη υπάρχει πρόβλημα χρηματοδότησης των καλλιεργητών και των κτηνοτρόφων της περιφέρειας μας λόγω περιορισμού της πιστωτικής πολιτικής των Τραπεζών και των εταιριών γεωργικών εφοδίων και ζωοτροφών τα επόμενα χρόνια. Συνεπώς θα πρέπει να βρεθούν πηγές χρηματοδότησης των παραγωγών με κεφάλαια κίνησης.
- Την ανωτέρω προβληματική οικονομική κατάσταση των κτηνοτρόφων επιτείνει και το γεγονός ότι **μένει απλήρωτη η Ενιαία Ενίσχυση κυρίως σε κτηνοτρόφους** από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, λόγω μη επιλεξιμότητας των βοσκοτόπων τους. Το πρόβλημα θα επιλυθεί μόνο μέσω νομοθετικής ρύθμισης που θα σέβεται και τα δάση και τις δασικές εκτάσεις και για την υλοποίηση της οποίας θα πρέπει να πιέσει η περιφέρεια μας.
- **Να προχωρήσει η διαδικασία σύνταξης και επικύρωσης των δασικών χαρτών.** Η σύνταξη τους θα επιλύσει προβλήματα και των κτηνοτρόφων μας αλλά και το προγραμματισμό κάθε δραστηριότητας.
- **Διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων για τους γεωτεχνικούς των υπηρεσιών της Περιφέρειας,** σε συνεργασία με το ΕΚΔΔ και με το ΓΕΩΤ.Ε.Ε..
- Η επιτροπή Αγροτικής Οικονομίας - Περιβάλλοντος της Περιφέρειας μας θα μπορούσε να καθιερώσει ετησίως επαφές με σχολεία α΄ βάθμιας και β΄ βάθμιας εκπαίδευσης μέσω της καθιέρωσης διαγωνισμού στα πλαίσια σχετικών μαθημάτων (περιβαλλοντική εκπαίδευση, γεωργική τεχνολογία κ.α.) όπου θα βραβεύονται οι καλύτερες εργασίες προάγοντας έτσι την προστασία του περιβάλλοντος, την ενασχόληση με τον πρωτογενή τομέα και την ανάπτυξη ερευνητικών δραστηριοτήτων στην περιοχή μας από την παιδική ηλικία.

2. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ✓ Γενικότερα είναι αναγκαία η επικέντρωση σε **μέτρα και έργα αντιπλημμυρικής προστασίας** σε περιοχές όπου υπάρχουν έντονα πλημμυρικά προβλήματα.
- ✓ **Αποτελεσματική και μόνιμη καταπολέμηση των κουνουπιών** σε όλη την περιφέρεια. Η πλημμυλής καταπολέμηση τους τα τελευταία χρόνια είχε δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία των πολιτών (ιός του δυτικού Νείλου), στην τουριστική ανάπτυξη περιοχών (π.χ. Κεραμωτή) και στην κτηνοτροφία μας (εξάπλωση του καταρροϊκού πυρετού από τα κουνούπια).
- ✓ **Ολοκλήρωση των εκκρεμούντων έργων αναδασμού**, με τα συνοδευτικά τους εγγειοβελτιωτικά έργα (δρόμοι, αρδευτικά δίκτυα κλπ), που θα ολοκληρωθεί με την έκδοση των νέων τίτλων ιδιοκτησίας. Η παράταση αυτών των εκκρεμοτήτων δημιουργεί πολλά προβλήματα στους αγρότες και δεν βοηθάει στην υλοποίηση προγραμμάτων και στην πραγματοποίηση επενδύσεων εκ μέρους των αγροτών (εγκατάσταση μόνιμων φυτειών, αποθηκών κ.λ.π.). Παράλληλα θα πρέπει να **ενταχθούν μελέτες στο ΕΣΠΑ διαφόρων αναδασμών αγροκτημάτων του νομού** και να αυξηθούν μέσω του νέου ΕΣΠΑ τα έργα αγροτικού εξηλεκτρισμού. Πρόκειται για έργα αλληλένδετα που θα αντιμετωπίσουν τον πολυτεμαχισμό του αγροτικού κλήρου και θα επιτύχουν οικονομίες κλίμακας για μείωση του κόστους παραγωγής δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα για αναδιάρθρωση των καλλιεργειών.
- ✓ **Παρεμβάσεις για τη μείωση του αυξημένου κόστους παραγωγής των αγροτικών προϊόντων αλλά και αύξησης της παραγωγής τους**. Εδώ εντάσσονται τα ανωτέρω έργα αναδασμού, οδοποιίας, γεφυρών και τα εγγειοβελτιωτικά – αρδευτικά έργα που πρέπει να υλοποιηθούν (π.χ. φράγμα Μαρμαρά με το συνοδευόμενο αρδευτικό δίκτυο του) καθώς και άλλες υποδομές, όπως έργα αγροτικού εξηλεκτρισμού τοπικού επιπέδου με πόρους από το νέο ΕΣΠΑ κ.α..
- ✓ **Επισκευή, βελτίωση και κατασκευή νέου αγροτικού δικτύου δρόμων** στις πεδιάδες αλλά και ορεινών για κτηνοτρόφους, δασεργάτες, λατομεία, πυροπροστασία και για τουριστικούς σκοπούς. Θα πρέπει να ενισχυθούν οι δήμοι για αυτό και να βρεθούν και πόροι από προγράμματα όπως είναι το Π.Α.Α. 2014-2020 και το νέο ΕΣΠΑ.
- ✓ **Για την επισκευή βελτίωση και κατασκευή νέων δασικών δρόμων**, θα πρέπει οι κατά τόπους δήμοι και Π.Ε. να υπογράψουν προγραμματικές συμβάσεις με τα Δασαρχεία και να εντάξουν με τη βοήθεια της περιφέρειας στο νέο ΕΣΠΑ δασικά έργα

και ειδικότερα έργα δασικής οδοποιίας. Με τον ίδιο τρόπο θα μπορέσουν να ενταχθούν και οι διαχειριστικές μελέτες δασών και βοσκοτόπων της περιοχής στο νέο ΕΣΠΑ.

- ✓ **Σύνταξη μελετών βοσκοικανότητας των ορεινών περιοχών**, ώστε να μπορέσει να προγραμματιστεί με ορθολογικότερο τρόπο η κτηνοτροφία και να αδειοδοτηθούν ευκολότερα οι υπάρχουσες κτηνοτροφικές μονάδες σύμφωνα και με την νέα ΚΑΠ και τις απαιτήσεις του ΟΣΔΕ. Επειδή τα περισσότερα βοσκοτόπια είναι μέσα σε δάση και δασικές εκτάσεις θα πρέπει οι μελέτες αυτές να γίνουν από δασολόγους, μια ειδικότητα που δεν υπάρχει στο προσωπικό των περιφερειών. Συνεπώς, η περιφέρεια θα πρέπει να προγραμματίσει και να προϋπολογίσει κονδύλια για τη σύνταξη αυτών των μελετών στο νέο ΕΣΠΑ, όπως αναφέρουμε και παραπάνω.
- ✓ **Ταυτόχρονα όμως και σύμφωνα με τις ανωτέρω μελέτες θα πρέπει να γίνουν έργα βελτίωσης των βοσκοτόπων.** Τα έργα αυτά είναι απαραίτητα λόγω υπερβόσκησης και της διάβρωσης τους. Έτσι τα έργα αυτά θα περιλαμβάνουν σπορές με γηγενή βοσκήσιμα είδη, καθαρισμός βοσκοτόπων, αντιδιαβρωτικά έργα, διαχωρισμούς και διαχειριστικά έργα, ποτίστρες γέφυρες, κατασκευή στεγάστρων για τα ζώα και κατασκευές δρόμων. Όλα αυτά θα ωφελήσουν άμεσα τους κτηνοτρόφους **αυξάνοντας την κτηνοτροφική τους παραγωγή και μειώνοντας το κόστος αυτής. Η εκτατική μας κτηνοτροφία πρέπει να ενισχυθεί με τέτοια μέτρα λόγω αύξησης του κόστους ζωοτροφών τα τελευταία χρόνια.** Μελέτες δείχνουν ότι το διατροφικό κόστος αποτελεί το 60-80% του κόστους λειτουργίας μιας κτηνοτροφικής μονάδας. Το διατροφικό αυτό κόστος με τις ανωτέρω παρεμβάσεις μπορεί να μειωθεί 30-50%. Χωρίς να συνυπολογίζουμε και τα άλλα οφέλη που θα υπάρξουν (ευζωία των ζώων, ποιοτικότερα προϊόντα, μειωμένο εργατικό κόστος κ.α.).
- ✓ **Απαιτούνται ολοκληρωμένες μελέτες για την Φυτική και Ζωική Παραγωγή** όλων των Π.Ε. της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης έτσι ώστε να μπορέσει να τεθεί και μία συστηματική στοχοθεσία από την Περιφέρεια στο τομέα της αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών. Οι κυριότερες αιτίες που επηρεάζουν τις εξελίξεις είναι δύο: οι απαιτήσεις των αγορών (δηλ. των καταναλωτών) και οι εξελίξεις στην ΕΕ και στον ΠΟΕ.
- ✓ **Κατασκευή ταμιευτήρων νερού με πολλαπλή χρησιμότητα** (άρδευσης, ύδρευσης, κτηνοτροφικής χρήσης, αναψυχής, αντιπυρικής προστασίας, τεχνητού εμπλουτισμού υδροφόρου ορίζοντα και φιλοπεριβαλλοντική). Ιδιαίτερα μάλιστα στην Θάσο όπου υπάρχει έντονη έλλειψη υδατικών πόρων.
- ✓ **Αξιοποίηση και επικαιροποίηση του Εδαφολογικού Χάρτη Α.Μ.Θ. και διαδικτυακή μετατροπή του.** Ο χάρτης αυτός αποτελέσει τη μεγαλύτερη άυλη,

ολοκληρωμένη και φιλοπεριβαλλοντική παρέμβαση στο γεωργικό τομέα της περιοχής. Ο χάρτης είναι πλέον σε χρήση τόσο από Γεωτεχνικούς Επιστήμονες όσο και από άλλους κλάδους (πολιτικούς μηχανικούς κ.λ.π.) προσφέροντας δωρεάν συμβουλές λίπανσης στους αγρότες μας. Ένα τέτοιο έργο ήδη συμβάλει δραστικά στην ορθολογική χρήση και τη μείωση της χρήσης των λιπασμάτων και του αρδευτικού νερού, επιφέροντας σημαντική μείωση του κόστους παραγωγής για τους αγρότες με ταυτόχρονη προστασία του περιβάλλοντος.

- ✓ **Εφαρμογή προγράμματος για τη δημιουργία δικτύου σημείων συγκέντρωσης και αποκομιδής κενών υλικών συσκευασίας γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων**, κατόπιν θα ακολουθεί συγκέντρωση και κατάλληλη διαχείριση αυτών. Στο Δήμο Βισαλτίας και αλλού πριν λίγα χρόνια είχε εφαρμοστεί ένα ανάλογο πρόγραμμα. Στα σημεία υδροληψίας των ψεκαστικών μηχανημάτων δεν υπάρχουν τα κατάλληλα δοχεία απορριμμάτων, ενώ τα σημεία αυτά συνήθως βρίσκονται κοντά σε χώρους επιφανειακών νερών. Με τη σωστή διαχείριση αυτών πετυχαίνουμε βελτίωση και προστασία του περιβάλλοντος.
- ✓ **Κατάρτιση προγραμμάτων εφαρμογής μέτρων ολοκληρωμένης καταπολέμησης εχθρών και ασθενειών**. Ιδιαίτερα επειδή είμαστε μια παραμεθόρια περιοχή και είμαστε εκτεθειμένοι στην εισβολή νέων παθογόνων (βλέπε diabrotica στο Ν.Δράμας όπου έγινε μια τέτοια προσπάθεια, το χυτρίδιο στην Πατάτα Νευροκοπίου κ.α.) από τις γειτονικές χώρες. Η αντιμετώπιση τους θα μειώσει το κόστος παραγωγής των αγροτών μας και τις ενδεχόμενες ζημιές.
- ✓ Η Περιφέρεια μας διαθέτει **πλούσιο γενετικό υλικό φυτών και ζώων**, αυτοχθόνων ποικιλιών και φυλών που είναι άριστα προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες. Συνεπώς είναι απαραίτητη με κάποιο πρόγραμμα η **καταγραφή και η κατοχύρωση τους** ώστε να διασφαλίσουμε την διατήρησή τους και να προχωρήσουμε μετέπειτα στην καλύτερη αξιοποίηση των φυσικών γενετικών πόρων της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Χαρακτηριστικά είναι τα παραδείγματα κλοπής αυτοχθόνων ειδών αρωματικών φυτών από αλλοδαπούς, ώστε να τα αναπαράγουν και να τα εμπορευθούν στο εξωτερικό. Όπως επίσης και οι περιπτώσεις καλλιεργειών όπως η Κρανιά η Καστανιά, η Τρούφα, ντόπιες ποικιλίες και ντόπιες φυλές ζώων (π.χ. άλογα στο Μενοίκιο όρος) κ.α.
- ✓ **Αναδιάρθρωση των καλλιεργειών**. Αυτή θα επιτευχθεί καλύτερα με τη δημιουργία πειραματικών – επιδεικτικών αγρών με νέες καλλιέργειες και εκτροφές μέσω προγραμμάτων για τους αγρότες μας, ώστε να τις δοκιμάσουν και να τις γνωρίσουν καλύτερα για να προχωρήσουμε με ασφαλέστερο τρόπο στην ποθούμενη αναδιάρ-

θρωση. Η εφαρμογή της προηγούμενης ΚΑΠ και η αποσύνδεση της ενίσχυσης από την παραγωγή παρέλυσε και αποδιοργάνωσε τον παραγωγικό ιστό της αγροτικής μας οικονομίας (π.χ. καπνοκαλλιέργεια, τοματοκαλλιέργεια, ζαχαρότευτλα κ.λ.π.). Για αυτό το λόγο θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή από τις υπηρεσίες της Περιφέρειας στην αποτελεσματική αναδιάρθρωση των καλλιεργειών μέσα από την νέα ΚΑΠ, στην κατεύθυνση ενίσχυσης και των γεωργικών βιομηχανιών της περιοχής (π.χ. Ζαχαρότευτλα, Βιομηχανική τομάτα κ.α.).

- ✓ **Αξιοποίηση της Γεωθερμίας όπου υπάρχει αυτή η δυνατότητα.** Η Περιφέρεια μας θα πρέπει να βοηθήσει στην κατεύθυνση της αξιοποίησης της αβαθούς γεωθερμίας που είναι ευκολότερη για τους αγρότες μας. Η αξιοποίηση της γεωθερμίας όπου υπάρχει θα συμβάλει αποφασιστικά στην αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, στην προσέλκυση επενδύσεων (θερμοκήπια κ.α.) και στην μείωση του κόστους παραγωγής.
- ✓ **Για την καλύτερη αξιοποίηση της γεωθερμίας προτείνουμε στο ΠΕΠ της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης και στο νέο ΕΣΠΑ να υπάρχουν προγράμματα επιχορήγησης και επιδότησης γεωθερμικών εφαρμογών αποκλειστικά.** Αυτή η πρόταση μας πηγάζει από το γεγονός ότι η γεωθερμία είναι το συγκριτικό πλεονέκτημα της Β. Ελλάδας για την ανάπτυξη πληθώρας δράσεων με κυριότερες από αυτές στον πρωτογενή τομέα.
- ✓ **Θα πρέπει να αναληφθούν δράσεις αύξησης της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων της περιφέρειας μας.** Με δράσεις προώθησης (εκθέσεις, ιστοσελίδες, γιορτές κ.α.), διαφήμισης, με πιστοποιήσεις προϊόντων (προϊόντα βιολογικά, ολοκληρωμένης διαχείρισης κ.λ.π.) με σήμανση τους, μεταποίηση και τυποποίηση τους, με καθιέρωση τους ως ΠΟΠ, ΠΓΕ (π.χ. ως προϊόντα της Οροσειράς Ροδόπης ή του Εθνικού Πάρκου Α.Μ.Θ. κ.α.). Η τυποποίηση και η μεταποίηση μπορεί να γίνει τόσο σε τοπική και οικιακή κλίμακα όσο και σε συνεταιριστική ή επιχειρηματική κλίμακα (τυροκομεία, βιοτεχνίες, αλευρόμυλοι κ.α.). Μόνο έτσι τα προϊόντα αυτά θα αποκτήσουν ταυτότητα και όνομα και θα προωθηθούν καλύτερα στις αγορές. Τέτοια προϊόντα μπορεί να είναι το ελαιόλαδο, τα αρωματικά φυτά, το τσίπουρο, το κονσερβοποιημένο σπαράγγι κ.α.. Οι στόχοι αυτοί μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα με τον ορισμό και την προώθηση του καλαθιού των προϊόντων της Περιφέρειας ΑΜΘ που έχει μεγάλη και μοναδική ποικιλία προϊόντων, Πανελλαδικά.
- ✓ **Πιο συγκεκριμένα σήμανση, τυποποίηση και σκευασία φημισμένων γεωργικών προϊόντων της περιοχής μας τα οποία ως τώρα διακινούνται χύμα.** Όπως για παράδειγμα το Τσίπουρο από την επαρχία Παγγαίου, τα φασόλια Χρυσούπολης κ.α..

Μόνο έτσι τα προϊόντα αυτά θα αποκτήσουν ταυτότητα και όνομα και θα προωθηθούν καλύτερα στις αγορές. Θα πρέπει να υποστηριχτούν δυναμικά τέτοιες δράσεις και μέσα από προγράμματα και με αλλαγή των όποιων νομοθετικών στρεβλώσεων. Η περιφέρεια μας θα πρέπει να κινηθεί προς αυτή την κατεύθυνση.

- ✓ Σε σχέση με το παραπάνω μέσω του **νέου ΕΣΠΑ θα πρέπει να αυξηθούν οι επενδύσεις μεταποίησης αγροτικών προϊόντων** (φυτικής και ζωικής παραγωγής). Επενδύσεις απαραίτητες που θα προσδώσουν προστιθέμενη αξία στα αγροτικά προϊόντα και η οποία θα παραμείνει στον τόπο μας και όχι να φεύγει στα αστικά κέντρα όπου υπάρχουν ανάλογες μεγάλες μονάδες. Τέτοιες μπορεί να είναι πρότυπα τυροκομεία (π.χ. από ομάδες κτηνοτρόφων), συσκευαστήρια (από ομάδες παραγωγών), σφαγεία, αλευρόμυλοι, βιοτεχνίες γάλακτος κ.α., όλα πάντα σε συνδυασμό με την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών και της ζωικής παραγωγής, ώστε να εξασφαλιστεί συμβολιακά η πρώτη ύλη για αυτές τις μονάδες.
- ✓ **Απαιτείται να δοθεί έμφαση στο «κεφάλαιο» έμπυχο υλικό που είναι οι γεωργοί** της Περιφέρειας μας, με την εκπαίδευση, ενημέρωση αλλά και κάλυψη των αναγκών αυτού του ανθρώπινου δυναμικού. Αναγκών που ενώ δεν σχετίζονται άμεσα με την γεωργία, όμως είναι απαραίτητες για την διαμονή του πληθυσμού αυτού στους αγροτικούς οικισμούς (πολιτικές υποδοχής στην ύπαιθρο, σε τομείς εκπαίδευσης, υγείας, κ.λπ.).
- ✓ Σε πολλά από τα παραπάνω προτεινόμενα έργα και δράσεις ως χρηματοδοτικό εργαλείο μπορεί να χρησιμοποιηθεί το **ολοκληρωμένο πρόγραμμα βιώσιμης ανάπτυξης οροσειρά Ροδόπης** για τις ορεινές τουλάχιστον περιοχές της Ροδόπης.
- ✓ **Ενημερωτικές εκδηλώσεις πρέπει να γίνουν και για τους κτηνοτρόφους μας.** Ιδιαίτερως σήμερα που πολλές από τις ζωνόσους απειλούν άμεσα και την ανθρώπινη υγεία και το ζωικό τους κεφαλαίο. Ταυτόχρονα η Περιφέρεια μας να πιέσει για την παροχή δίκαιων αποζημιώσεων στους κτηνοτρόφους που χάνουν το ζωικό τους κεφάλαιο από τις ζωνόσους και βρίσκονται σε οικονομικό αδιέξοδο.
- ✓ **Έργα Αγροτικού εξηλεκτισμού** είναι απαραίτητα για την βελτίωση της βιωσιμότητας των αγροτικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων. Ιδιαίτερα μάλιστα για τους κτηνοτρόφους μας, όπου δεν νοείται πλέον σύγχρονη κτηνοτροφία χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα (αμελκτήρια, παγολεκάνες, ψυγεία, ταινία διατροφής, σφυρόμυλο κ.α.). Το πρόβλημα είναι εντονότερο σε απομακρυσμένες κτηνοτροφικές μονάδες όπου μόνη λύση φαντάζει η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών διατάξεων με την βοήθεια προγραμμάτων.

- ✓ Το φράγμα της Συμβολής με τα 3 θυροφράγματα του, ρυθμίζει την ροή των νερών του Αγγίτη ποταμού και της αποστραγγιστικής τάφρου των Τεναγών Φιλίππων. Αυτό το φράγμα κλείνει από αρχές Μάιου και σιγά σιγά ανεβάζει την στάθμη ανάντη του και έτσι ανεβαίνει η υπόγεια στάθμη στη τάφρο Φιλίππων και κατά συνέπεια η υπόγεια στάθμη στα Τενάγη Φιλίππων. Αυτό είναι απαραίτητο για να μπορέσει να αρδευτεί υπόγεια η πεδιάδα των Τεναγών και οι καλλιέργειες αραβόσιτου που έχει επί το πλείστον. Θα πρέπει λοιπόν να υπάρχει ένας μόνιμος υπάλληλος από την περιοχή που θα εκπαιδευτεί και θα χειρίζεται την λειτουργία αυτού του φράγματος, μετά από την συνταξιοδότηση του τελευταίου. Τυχόν αστοχίες στην διαχείριση του θυροφράγματος θα έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην παραγωγή χιλιάδων στρεμμάτων. Να σημειώσουμε ότι πριν τον Καλλικράτη το φράγμα διαχειριζόταν οι Νομαρχίες ενώ σήμερα η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας Θράκης.
- ✓ **Αξιοποίηση του γεωλογικού πλούτου της περιοχής** με ορθά Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και Οικονομικά κριτήρια, εφόσον πρωτίστως γίνει η σχετική έρευνα.
- ✓ **Ανάδειξη και Τουριστική αξιοποίηση αρχαίων μεταλλευτικών χώρων.** Σε όλη την περιφέρεια μας υπάρχουν αρχαία εξοφλημένα μεταλλεία. Με ήπιες παρεμβάσεις και με την δημιουργία δρόμων προσπέλασης μπορούν να αξιοποιηθούν αυτές οι περιοχές για γενικό και εξειδικευμένου μορφής τουρισμό (σπηλαιολογικό κ.λ.π.).
- ✓ **Αποκατάσταση των λατομευθέντων χώρων μαρμάρου.** Θα πρέπει η περιφέρεια μας να πιέσει την κεντρική εξουσία ώστε να ληφθούν όλα εκείνα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να μην παρουσιάζεται το φαινόμενο της εγκατάλειψης λατομευθέντων χώρων χωρίς να έχουν αποκατασταθεί.

3. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΣ

- Προγραμματισμός, σχεδιασμός και κατασκευή του έργου εκτροπής νερού από τον ταμιευτήρα της Πλατανόβρυσης προς την λεκάνη του Αγγίτη για την άρδευση της πεδιάδας Δράμας – Τεναγών Φιλίππων. Έχει γίνει πρόβλεψη στην μελέτη που είχε γίνει για την μεταφορά και διανομή νερού από τον ποταμό Νέστο στις πεδιάδες Ξάνθης και Κομοτηνής για την αποκατάσταση των υπογείων υδροφορέων. Στην ίδια μελέτη υπάρχει και το σχέδιο διαχείρισης επιφανειακών και υπόγειων υδάτων της προστατευόμενης περιοχής του Δέλτα Νέστου, του συμπλέγματος λιμνών Βιστωνίδας και Ισμαρίδας και της ευρύτερης περιοχής τους. Στην μελέτη αυτή συγκεκριμένα προβλέπεται να παραχωρηθούν στην λεκάνη του Αγγίτη 90 εκ. κυβ. μέτρα νερού ετησίως από τον Νέστο. Αυτή η πρόβλεψη θα περάσει και στο διαχειριστικό σχέδιο της λεκάνης του Αγγίτη. Έτσι θα αντιμετωπιστεί η έλλειψη αρδευτικού νερού στη λεκάνη της πεδιάδας Δράμας – Τεναγών Φιλίππων κατά τα έτη χαμηλών βροχοπτώσεων που ταλανίζει τους αγρότες της περιοχής.
- **Κατασκευή του 3ου ρυθμιστικού φράγματος Τεμένους** που έχει προγραμματιστεί να γίνει στην κοίτη του ποταμού Νέστου το οποίο θα σταθεροποιήσει αφενός το σύστημα και αφετέρου θα βοηθήσει στην άρδευση των πεδιάδων Ξάνθης και Κομοτηνής
- **Ανακατασκευή του αρδευτικού δικτύου της πεδιάδας του Νέστου σε κλειστό δίκτυο (σταδιακά)**. Πρόκειται για ένα επιφανειακό δίκτυο άρδευσης το οποίο έχει ξεπεράσει κατά πολύ την προβλεπόμενη διάρκεια ζωής του και παρουσιάζει απώλειες πάνω από 50%. Πρόκειται για ένα φιλοπεριβαλλοντικό έργο και έτσι θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και να προωθηθεί, όμως θα έχει άμεσα οφέλη στους αγρότες της περιοχής. Η ανακατασκευή του σε κλειστό δίκτυο θα εξοικονομήσει μεγάλες ποσότητες νερού που θα χρησιμοποιηθούν για να αρδευτούν και άλλες περιοχές (Δράμα, πεδιάδα Ξάνθης κ.λ.π.) ενώ παράλληλα θα βελτιώσει και τις μεθόδους εφαρμογής της άρδευσης (π.χ. άρδευση με σταγόνες) που δεν μπορούσαν να εφαρμοστούν με το υπάρχον επιφανειακό δίκτυο. Επιπρόσθετα για τις περιοχές της Ξάνθης θα εξασφαλιστεί νερό για επαναπλήρωση των παραθαλάσσιων υδροφόρων οριζόντων που σήμερα παρουσιάζουν έντονα φαινόμενα υφαλμύρωσης. Το έργο αυτό καθίσταται απαραίτητο ενόψει και της πώλησης των φραγμάτων σε ιδιώτη και της προοδευτικής μείωσης της διαθεσιμότητας του αρδευτικού νερού.

- Τα περισσότερα αρδευτικά δίκτυα (Σιταγρών – Μυλοποτάμου, Κουδουνίων & Νοτίου Δράμας, Ρέμβης, Νέας Αμισού), είναι ανοιχτά δίκτυα, κατασκευασμένα πριν από 50 και πλέον έτη, με αποτέλεσμα τις μεγάλες απώλειες αρδευτικού νερού και συχνές ελλείψεις του. Η ανακατασκευή των παραπάνω δικτύων και η μετατροπή τους σε κλειστά αρδευτικά δίκτυα, με την ταυτόχρονη αναδιάρθρωση των καλλιεργειών στην γύρω περιοχή, θα απέδιδε τα βέλτιστα οικονομικά αποτελέσματα, οικονομία νερού και προστασία του περιβάλλοντος.
- **Δημιουργία δημοπρατηρίου αγροτικών προϊόντων στην Καβάλα** μέσω του νέου ΕΣΠΑ, το οποίο θα λειτουργεί με πρότυπα Ευρωπαϊκά και μέσω του οποίου θα μπορούν οι παραγωγοί να πωλούν την παραγωγή τους. Για τη βέλτιστη λειτουργία του είναι απαραίτητη η διασύνδεση του με το σιδηροδρομικό δίκτυο που θα δημιουργηθεί.
- **Έργα αποστράγγισης των Τεναγών Φιλιππων.** Τα τελευταία χρόνια όλο και πιο έντονα παρουσιάζονται πλημμυρικά φαινόμενα στα Τενάγη Φιλιππων και σε μεγαλύτερη έκταση. Αποτέλεσμα τους είναι η καταστροφή της παραγωγής των αγροτών της περιοχής. Για να λυθεί το πρόβλημα αυτό θα πρέπει να γίνουν έργα που θα εξασφαλίσουν την μόνιμη και διαρκή αποστράγγιση της περιοχής. Υπάρχουν διαθέσιμες εδαφολογικές μελέτες και μελέτες υψομετρικής αποτύπωσης που βοηθάνε στην εύρεση της καλύτερης λύσης στο πρόβλημα.
- **Έργα τεχνητού εμπλουτισμού για την ανύψωση του κατά πολύ χαμηλωμένου υδροφόρου ορίζοντα** εκεί όπου υπάρχει έντονο πρόβλημα και ιδιαίτερα στις παράκτιες περιοχές όπου έχουμε σε πολλές περιπτώσεις την διείσδυση της «αλμυρής σφήνας» στον παράκτιο υδροφόρο ορίζοντα (ευρύτερη περιοχή Τούζλας Καβάλας και της πεδιάδας Νέστου, παραλιακή ζώνη Ξάνθης και Κομοτηνής) προκειμένου να αναχαιτιστεί το φαινόμενο το οποίο προκαλεί καταστροφή των καλλιεργούμενων εκτάσεων. Τέτοια έργα (τεχνητές δεξαμενές εμπλουτισμού) έχουν γίνει πιλοτικά στην παλιά κοίτη του Κόσυνθου στην Ξάνθη και στην περιοχή της Τούζλας με την εποπτεία του ΔΠΘ. **Παράλληλα θα πρέπει να γίνουν και αντιδιαβρωτικά έργα σε αυτές τις παράκτιες περιοχές** που αν δεν πραγματοποιηθούν θα επιφέρουν ακόμα και την καταστροφή των εκεί καλλιεργούμενων εκτάσεων της περιφέρειας μας. Ταυτόχρονα όμως η διάβρωση απειλεί τα προστατευτικά αναχώματα των λιμνοθαλασσών θέτοντας σε κίνδυνο ένα σημαντικό πλουτοπαραγωγικό πόρο της περιοχής μας που είναι οι λιμνοθάλασσες (Καβάλας, Ξάνθης, Έβρου). Ανάλογα έργα θα πρέπει να γίνουν και στην υδρολογική λεκάνη της Δράμας για να συμβάλουμε με αυτό τον τρόπο στην επίλυση του αρδευτικού προβλήματος της περιοχής, λόγω της καταρράκωσης του υδροφόρου ορίζοντα από την εντατική χρήση των γεωτρήσεων .

- **Αξιοποίηση του Γεωθερμικού πεδίου της πεδιάδος της Χρυσούπολης** και του Ακροπόταμμου πρωτίστως για γεωργικές χρήσεις (θερμοκήπια, καλλιέργειες σπαραγγιών, αύξηση παραγωγής ιχθυοκαλλιεργειών- λιμνοθαλασσών κ.α.) χωρίς να αποκλείουμε και άλλες εφόσον ικανοποιούνται οι αγροτικές ανάγκες (ηλεκτροπαραγωγή κ.λ.π.). Η περιφέρεια θα πρέπει να συνδράμει τον δήμο Νέστου ώστε να προχωρήσει το έργο που έχει αναλάβει λόγω σχετικής καθυστέρησης που παρουσιάζει στην υλοποίηση του.
- **Κατασκευή σφαγείου στην Θάσο** (η τοποθεσία θέλει διερεύνηση, αν και μπορούν να προταθούν αρχικά τα Λιμενάρια). Το νησί της Θάσου έχει αξιόλογη κτηνοτροφία η οποία πλήττεται οικονομικά (υψηλό μεταφορικό κόστος) από την έλλειψη ενός σφαγείου με Ευρωπαϊκές προδιαγραφές.
- Επιπρόσθετα λόγω και της μείωσης του αλιευτικού πλούτου των ιχθυοαποθεμάτων στο Δέλτα του Νέστου που οφείλεται εν μέρει στην κατασκευή του φράγματος του Θησαυρού (λόγω της μείωσης των φερτών υλικών και της οξυγόνωσης του νερού), όπως έχει ήδη παρατηρηθεί από το ΙΝΑΛΕ Καβάλας **θα πρέπει να γίνει εγκατάσταση τεχνητών υφάλων** (το ΙΝΑΛΕ ασχολείται με το θέμα) **για την αύξηση των ιχθυοαποθεμάτων**, τόσο ανατολικά και δυτικά του Δέλτα του Νέστου. Σχετικά πειράματα που έγιναν είχαν πολύ καλό αποτέλεσμα.
- **Κατασκευή του φράγματος Ελευθερών** για την άρδευση των δυναμικών καλλιεργειών της περιοχής (αμπέλια, ελιές, ακτινίδια κ.λ.π.).
- **Ολοκλήρωση του φράγματος Μαρμαρά και του δικτύου άρδευσης που το συνοδεύει** ώστε να αξιοποιηθεί πλήρως ένα τόσο σημαντικό έργο.
- Στην Δράμα πέραν των ανωτέρω για παράδειγμα αναγκαία είναι η υλοποίηση του φράγματος Καρβουνορέματος-Κάτω Βροντούς και η ίδρυση Γεωργικής Σχολής στην Δράμα.
- **Να αντιμετωπιστούν με κατάλληλα έργα οι πλημμυρικές καταστάσεις που υφίσταται το λεκανοπέδιο του Νευροκοπίου στην περιοχή των καταβοθρών (Οχυρού)** με την κατασκευή κατάλληλων αντιπλημμυρικών έργων. Αυτά θα συγκρατούν το νερό της βροχής σε λεκάνες κατάκλισης και θα το εμποδίζουν να φθάσει σε μικρό χρονικό διάστημα στις καταβόθρες την περίοδο των έντονων βροχοπτώσεων αφού η παροχетеυτική ικανότητα των καταβοθρών είναι δεδομένη και περιορισμένη σε σχέση με τον όγκο νερού που συγκεντρώνει η λεκάνη απορροής. Επιπρόσθετα το νερό αυτών των φραγμάτων θα ενισχύσει την άρδευση των περιοχών του λεκανοπεδίου.

- **Δημιουργία από τις κατά τόπους Περιφερειακές Ενότητες ενός Συλλογικού Λαχανόκηπου στις έδρες τους** σε συνεργασία με τον ανάλογο δήμο σε έκταση εντός του πολεοδομικού συγκροτήματος. Αυτή η έκταση θα διαμορφωθεί με τις κατάλληλες υποδομές και θα χωριστεί σε μικρά αγροτεμάχια που θα παραχωρηθούν ανά έτος σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (συνταξιούχους, ανέργους, πολύτεκνους κ.α.) όπου θα μπορούν να καλλιεργούν τα λαχανικά τους υπό την επίβλεψη Γεωπόνου, ωφελούμενοι εμμέσως οικονομικά.
- **Κατασκευή κάθετων αξόνων της Εγνατίας οδού** παράλληλα με την ολοκλήρωση των διευρωπαϊκών δικτύων. Τέτοια έργα βοηθάνε συμπληρωματικά στις μεταφορές και εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων μας.
- **Σύσταση εμπορευματικού σταθμού για τα ευπαθή αγροτικά προϊόντα** και τα γκουρμέ προϊόντα στον Αερολιμένα «Μέγας Αλέξανδρος της Χρυσούπολης.
- **Πρώθηση υποστηρικτικών δράσεων και κατασκευή υποδομών για την προώθηση προγραμμάτων αγροτουρισμού σε όλη την Περιφέρεια.** Τέτοια θα μπορεί να είναι τα έργα ανάπλασης, έργα αναψυχής, διευκόλυνσης επισκεψιμότητας περιοχών φυσικού κάλους (μονοπάτια, ορειβατικές διαδρομές), έργα οδοποιίας, δράσεις προώθησης, κέντρα ενημέρωσης επισκεπτών κ.λ.π.
- **Ανάπλαση παραλιακής ζώνης αμμόγλωσσας Κεραμωτής,** ώστε να είναι επισκέψιμη και να μπορεί να αξιοποιηθεί τουριστικά.
- Εκπόνηση και υλοποίηση **μελέτης για τις προοπτικές ανάπτυξης εναλλακτικών καλλιεργειών στο λεκανοπέδιο του Κ. Νευροκοπίου.** Σκοπός αυτής της μελέτης θα είναι η μερική απεξάρτηση της τοπικής οικονομίας της περιοχής από την καλλιέργεια της πατάτας και θα περιλαμβάνει τι διάφορες απαιτούμενες δράσεις (πειραματικές νέες καλλιέργειες, ενίσχυση νέων ομάδων παραγωγών κ.α.),. Έτσι θα πάψει το φαινόμενο της οικονομικής δυσπραγίας όλης της περιοχής σε χρονιές όπου η τιμή του προϊόντος είναι πολύ χαμηλή. Σήμερα μάλιστα η ανάγκη αυτή είναι μεγαλύτερη μετά την εμφάνιση παθογόνων σε ορισμένες εκτάσεις του λεκανοπεδίου που καθιστούν απαγορευτική την καλλιέργεια της πατάτας εκεί.
- Η πατάτα κ. Νευροκοπίου, παρ' όλο ότι είναι προϊόν Προστατευμένης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ), δεν έχει τύχει της κατάλληλης διαχείρισης. Για παράδειγμα στο **Λεκανοπέδιο του Κ. Νευροκοπίου ή στην Π.Ε. Δράμας δεν υπάρχει μια μονάδα μεταποίησης της πατάτας,** η οποία μπορεί να λειτουργεί μόνο με την τοπική παραγωγή. Θα πρέπει η **Περιφέρεια μας να συμβάλει στην δημιουργία μιας τέτοιας επένδυσης,** είτε βρίσκοντας επενδυτή είτε ενισχύοντας τοπικά επενδυτικά σχήματα μέσω προγραμμάτων.

- Είναι απαραίτητο να εκπονηθεί από την Περιφέρειά μας μια μελέτη σκοπιμότητας για την αναγκαιότητα δημιουργίας νέων γεωργικών βιομηχανιών στην Αν. Μακεδονία και Θράκη, στα πλαίσια και της ποθούμενης αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών ώστε να ωφεληθούν τόσο οι παραγωγοί όσο και ευρύτερα η τοπική οικονομία (δευτερογενής και τριτογενής τομέας της οικονομίας), υποδεικνύοντας παράλληλα και τα χρηματοδοτικά εργαλεία υλοποίησης αυτών των επενδύσεων. Την τελευταία δεκαετία στην Περιφέρεια Α.Μ.Θ. και ειδικότερα μετά την αναμόρφωση της ΚΑΠ είχαμε την σταδιακή αποβιομηχάνιση της περιοχής τουλάχιστον όσον αφορά τις γεωργικές βιομηχανίες και βιοτεχνίες. Έτσι είδαμε να κλείνουν κραταιές βιομηχανίες που είχαν μονάδες παραγωγής, ή την έδρα τους στην περιοχή όπως η Βιομηχανία Ζάχαρης (εργοστάσιο Ξάνθης) η Τοματοβιομηχανία ΣΕΚΟ Δράμας, η τοματοβιομηχανία ΣΕΒΑΘ Ξάνθης, βιοτεχνίες επεξεργασίας Καπνού και πολλές άλλες, ενώ ταυτόχρονα βλέπουμε σήμερα και άλλες πλέον φυλλοροούν (βλέπε ΣΕΚΑΠ). Πολλές δε από αυτές ήταν συνεταιριστικής φύσεως και αξιοποιούσαν τις πρώτες ύλες που παράγονταν από τις αγροτικές καλλιέργειες (ζαχαρότευτλα, βιομηχανική τομάτα, καπνά κ.α.) της περιφέρειας ΑΜΘ. Οι συνεταιριστικές αυτές βιομηχανίες δούλευαν εδώ και χρόνια προς όφελος των παραγωγών δίνοντας τους ικανοποιητικές τιμές για τα αγροτικά τους προϊόντα. Με το κλείσιμο όλων αυτών των μονάδων οι αγρότες της περιοχής μας αναγκάστηκαν να προχωρήσουν σε υποχρεωτική αναδιάρθρωση των καλλιεργειών τους με άλλες λιγότερο δυναμικές που αφήναν μικρότερη πρόσοδο στον παραγωγό, μειώνοντας έτσι το εισόδημα τους.

- Σχετικά με την παραπάνω πρόταση μπορούμε να προτείνουμε και παραδείγματα τέτοιων επενδύσεων. Για παράδειγμα θα πρέπει να δοθούν κίνητρα μέσω προγραμμάτων από την Περιφέρεια μας για την δημιουργία μικρών μονάδων αξιοποίησης αρωματικών φυτών (αποστακτήρια, σαπωνοποιίες, κ.α.). Μονάδες παραγωγής ζάχαρης από το καλλιεργούμενο φυτό Στέβια. Μονάδες αποξήρανσης και χυμοποίησης νέων αναπτυσσόμενων καλλιεργειών (Ιπποφαές, Γκότζι Μπέρι, Ροδιάς κ.α.). Μια όμως επένδυση που είναι ιδανική για την περιοχή μας και θα πρέπει η Περιφέρεια μας να προσελκύσει επενδυτές είναι η **δημιουργία μιας βιομηχανίας παραγωγής γυαλιστερού χαρτιού, όπου το 70% της μάζας αυτού του χαρτιού είναι ασβεστόλιθος (CaCO₃)**. Στην περιοχή μας είναι εγκατεστημένα πολλά λατομεία που παράγουν υψηλής ποιότητας μάρμαρο. Τα παραπροϊόντα όμως αυτής της εξόρυξης (μπάζα, σείρα, μαρμαρόσκονη) μπορούν να αξιοποιηθούν στην παραγωγή γυαλιστερού χαρτιού. Το τελικό προϊόν αυτής της βιομηχανίας είναι υψηλής

προστιθέμενης αξίας ενώ ταυτόχρονα έχουμε και περιβαλλοντικά οφέλη αφού αποσυμφορούμε τα λατομεία από τα παραπροϊόντα εξόρυξης. Πέραν αυτού αν συνδυάσουμε και την ντόπια παραγωγή ξυλείας των δασών της Ροδόπης μια τέτοια επένδυση θα μπορούσε να λειτουργήσει εξ ολοκλήρου με τις ντόπιες πρώτες ύλες.

• **Ίδρυση Ελεγχόμενης Κυνηγετικής Περιοχής στον ορεινό όγκο της Δράμας.**

Πρόκειται για ένα έργο που θα αναπτύξει τον κυνηγετικό τουρισμό της περιοχής μας, όπως έχει γίνει ανάλογα και στις Σέρρες. Ταυτόχρονα θα προσελκύσει νέους ανθρώπους από τις πεδινές περιοχές και θα βελτιώσει το εισόδημα του τοπικού πληθυσμού ενώ θα φέρει και νέες τουριστικές επενδύσεις.